

Auditul cazurilor de co-infecție TB/HIV in Republica Moldova, anii 2012-2014

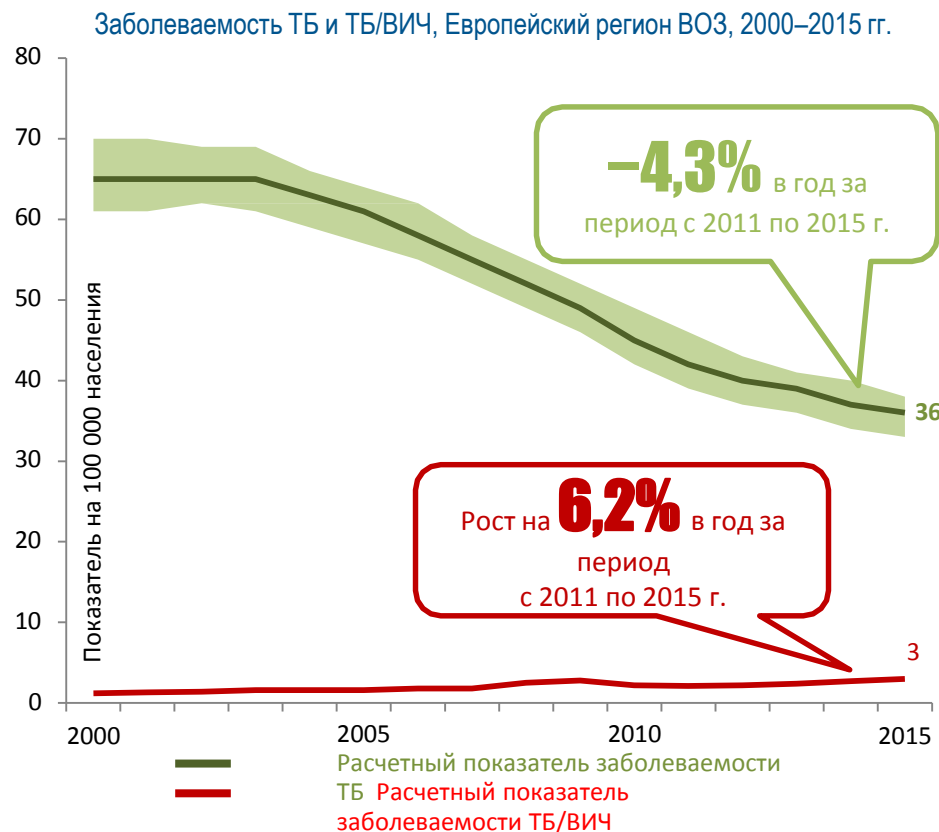
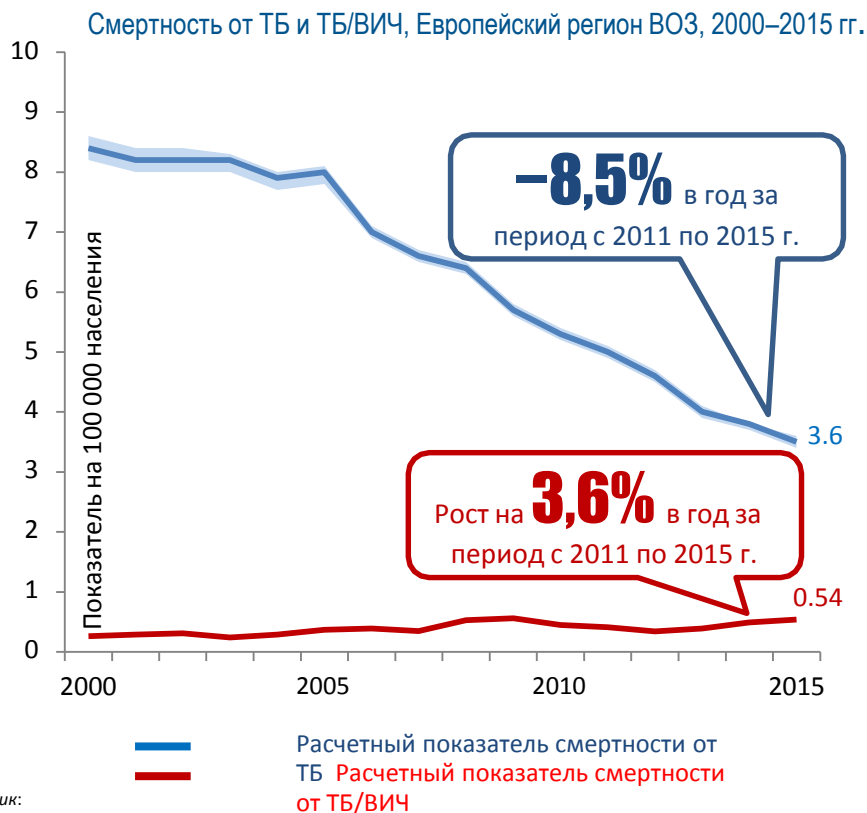
**Valentina Vilc, Catedra
Pneumoftiziologie USMF, IFP**

Svetlana Popovici, SDMC

Stela Bivol, Centrul PAS

Сокращение смертности от ТБ и числа новых случаев

Резкий рост смертности от ТБ/ВИЧ и числа новых случаев ТБ/ВИЧ

Источник:
1. ЕРБ ВОЗ/ECDC Tuberculosis surveillance and monitoring in Europe, 2017.

2. ВОЗ. Доклад о глобальной борьбе с туберкулезом 2016 год, Женева: ВОЗ, 2016 г.

TB și infecția HIV

- ❑ TB este principala cauză a mortalității printre persoanele ce trăiesc cu infecția HIV**
- ❑ Numărul cumulativ al cazurilor de infecție HIV în Regiunea Europeană a OMS a depășit 2 milioane pentru prima dată în 2015**
- ❑ Combinația letală a co-infecției TB/HIV în Regiunea Europeană a OMS a crescut brusc în ultimii 5 ani de la 5,5% până la 9%**
- ❑ RM: 2012 – 5,0%, 2016 – 8,2%**

Comunicat de presă comun al Biroului Regional pentru Europa al OMS și al Centrului European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC) Cu prilejul Zilei mondiale de combatere a tuberculozei (24 martie) Copenhaga și Stockholm, 20 martie 2017

TB și infecția HIV

- ❑ Din numărul de 27 000 de pacienți noi cu TB/HIV estimat în Regiunea Europeană a OMS în 2015**
  - ✓ doar circa 2/3 au fost diagnosticați și**
  - ✓ doar 5 800 au inițiat terapia antiretrovirală**
  - ✓ tratați cu succes aproximativ 40% din aceștia**

- ❑ Persoanele cu TB/HIV au riscul de eșec terapeutic de 7 ori mai mare și riscul de deces de 3 ori mai mare decât persoanele doar cu TB**

Comunicat de presă comun al Biroului Regional pentru Europa al OMS și al Centrului European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC) Cu prilejul Zilei mondiale de combatere a tuberculozei (24 martie) Copenhaga și Stockholm, 20 martie 2017

Tip studiu

- 1. Componentul de evaluare a calității managementului clinic al cazurilor de co-infecție TB/HIV**
  - 2. Componentul de evaluare a cauzelor de deces a persoanelor care trăiesc cu HIV**
- ❑ Cercetare retrospectivă, exhaustivă, în secțiune cu utilizarea unui instrument structurat de colectarea a datelor (chestionar)**
  - ❑ Date anonime, în baza unui identificator unic ce nu permite identificarea personală**

Scop si obiective

Scopul studiului

- ❑ Generarea informației strategice despre calitatea managementului clinic al cazurilor de co-infecție TB/ HIV cu utilizarea ulterioară a acesteia în luarea deciziilor pentru prelungirea vieții și îmbunătățirea calității vieții persoanelor care trăiesc cu HIV și TB

Obiective:

- ❑ Evaluarea cantitativă a calității serviciilor medicale acordate cazurilor de co-infecție TB/ HIV
- ❑ Identificarea factorilor de risc asociați mortalității persoanelor cu TB/ HIV
- ❑ Identificarea posibilelor deficiențe în calitatea tratamentului cazurilor de co-infecție TB/ HIV
- ❑ Evaluarea cauzelor de deces al persoanelor TB și HIV

Criteria includere si excludere

- Caz TB notificat 2012-2014 – cazuri noi și recidive
- Statut HIV+ în SIME TB
- Rezultatul tratamentului notificat pînă la momentul colectării datelor (martie 2016)
- Vîrsta >18 ani
- Excluderea regiunii transnistrene

Sursele datelor

- ❑ **Baza SIME TB**
- ❑ **Fișele de staționar ale pacienților TB din cadrul instituțiilor staționare**
- ❑ **Cartelele de ambulator al pacienților cu tuberculoză din cadrul instituțiilor de nivel național, raional și municipal**
- ❑ **Baza națională SDMC**
- ❑ **Cartelele de ambulator ale persoanelor care trăiesc cu HIV din cadrul DSMC**
- ❑ **Baza de date a mortalității generale administrată de Centrul Național de Management în Sănătate**

Colectarea și analiza datelor

- ❑ Chestionar primului studiu ajustat pentru 2 audit, trei părți: TB, HIV și mortalitate (dacă s-a soldat cu deces)
- ❑ Prima etapă: completată partea TB staționar și ambulator
- ❑ A doua etapă: componentul HIV completat la SDMC
- ❑ A treia etapă: componentul mortalitate completat cu datele despre deces din baza mortalitate a CNMS
- ❑ Datele introduse în Acces, apoi analizate în SPSS

Limitări

- ❑ Calitatea completării documentatiei și date lipsă
- ❑ Discrepanțe date dintre cele două sisteme TB și HIV și în cadrul TB dintre datele din SIME TB și fișele de observație staționar și ambulator

Divergențe

	2007-2011		2012-2014		
	n	%	n	%	
Fișa medicală de staționar și cartela medicală de ambulatoriu a pacienților cu TB	10	1.1	6	1.2	↓
Fișa medicală de staționar a pacienților cu TB și SIME TB	80	8.7	9	1.8	↓
Fișa medicală de ambulatoriu a pacienților cu TB și SIME TB	75	8.1	5	1	↓
Fișa medicală staționar FP și fișa medicală SDMC	112	12.2	9	1.8	↓

Caracteristicile socio-demografice ale eșantionului și prevalența factorilor de risc, %

	2007-2011	2012-2014	
Sexul	n	%	n
Feminin	25,6	32,3	↑
Vârsta			
18-24	6.3	2	↓
25-29	21.1	6.7	↓
30-39	49.2	42.1	↓
40-49	17.6	36.1	↑
50-59	4.9	10.5	↑
60+	1	2.6	
Regiune			
Chișinău și Bălți	59.9	37.1	↓
Centru raional	13.2	15.5	→
Rural	22.5	41.9	↑
Ocupație			
Șomeri	80.8	78.4	→
Factori de risc			
Prezent sau antecedente abuz alcool	27.5	41.1	↑
Prezent sau antecedente consum droguri	91.8	29.9	↓
Pacient în tratament de substituție opioidă	3.3	14.8	↑
Privare de libertate	39.3	22.6	↓
Migrație în anamneză	20.5	24.8	↑

Depistarea infecțiilor TB și HIV 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011	2007-2011	2012	2013	2014	2012-2014	
TB diagnosticată la un pacient cu HIV	74.5	67.8	70.4	64.7	69.2	69.1	65.5	65.5	56.5	62.5	↓
Infecția HIV diagnosticată la un pacient cu TB	13.1	11.4	10.7	12.9	14.4	12.5	0	0.6	0.6	0.4	↓
TB și HIV în același timp	9.2	20.3	18.3	21.4	15.9	17.4	33.9	33.3	42.3	36.5	↑
Lipsesc înregistrări	3.3	5	6	1	5	1.1	0.6	0.6	0.6	0.4	
Total	153	202	169	201	195	921	165	171	168	504	

Profilul HIV 2012-2014

- ❑ Diagnosticul HIV stabilit:
  - **47%** - recent (2012-2014)
  - **23%** - 2006-2011
  - **21%** - pînă în 2005 inclusiv

- ❑ Un pic peste jumătate **53%** au ajuns la SDMC înainte de 2012, restul în perioada cazului TB (2012-2014) – cazuri tardive

- ❑ Stadiu avansat HIV: la prima adresare **68,5%** stadiul clinic C1-C3, iar la momentul diagnosticului TB **85,3%** în stadiul C1-C3 (din ei **64,4%** în C3) și **46,5%** CD4<200 iar alți **35,6%** CD4 de 201-500

Ponderea cazurilor care erau în tratament ARV la momentul diagnosticării cu TB

	Din numărul total TB/HIV				Din cei cu statut HIV cunoscut			
	2007-2011		2012-2014		2007-2011		2012-2014	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Da	308	33.4	129	25.6	308	48.4	129	39.1
Nu sau lipsește	613	66.5	375	74.5	328	51.6	201	60.9
Total	921	100	504	100	636	100	330	100

- ❑ Fiecare al patrulea (**26%**) se aflau pe ARV la momentul notificării cazului TB
- ❑ 42% au început TARV în primele 8 săpt., 15,2% după 8 săpt.
- ❑ **135 persoane 26,8%** nu au primit TARV deloc, alte 8 persoane (2,2%) nu aveau înregistrări

Metodele de depistare TB la pacientii cu HIV cunoscut 2012-2014

- ❑ Din totalul de 315 cu statu HIV înainte de diagnostic TB 61,3% au fost evaluati
- ❑ S-a modificat metoda screening:

Radiografie	80	41,5
Sputa microscopie	7	3,6
Cultura	1	0,5
Xpert MTB/RIF	39	20,2
Clinic	149	77,2
Total cu screening	193	

- ❑ **3** pacienți au primit tratament preventiv cu izoniazidă
- ❑ **81,5%** dintre cei care nu aveau hepatite cunoscute au fost examinați la hepatita B sau C

Tip de caz și nivelul de depistare

	2007	2008	2009	2010	2011	2007-2011	2012	2013	2014	2012-2014
Caz nou	52.3	58.9	63.3	61.2	69.2	61.3	79.3	73.7	77	76.6
Recidivă	22.9	18.8	16	18.4	14.9	18	20.7	26.3	23	23.4
Pierdut din supraveghere	6.5	7.9	7.7	10.9	12.3	9.2	NA	NA	NA	NA
Eșec	15	12.9	10	8.5	3.6	9.8	NA	NA	NA	NA
TB cronic	3.3	1.5	3	1	0	1.6	NA	NA	NA	NA
Total	153	202	169	201	195	920	164	171	165	504

	2007-2011	2012-2014
Medic de familie	25.2	33.8
Ftiziopneumolog	18	20.6
Alt specialist	25.3	21.4
Staționare TB	1.2	3.8
SDMC	14.6	19.4
Lipsește înregistrări	15.7	1
Total	100	100

Rezultatul culturii în cazurile TB/HIV

	2007-2011	2012-2014
Pozitiv	51.1	57.8
Negativ	33	37.5
Nefinalizat	4.1	0.6
Nefectuat	5.8	3.4
Lipsesc înregistrări	6	0.8
Total %	100	100

Rezultatul examenului microscopiei în cazurile TB/HIV

	2007-2011	2012-2014
Pozitiv	45.3	40
Negativ	49.4	57.4
Nefinalizat	3.4	2
Lipsesc înregistrări	2	0.6
Total %	100	100

Diagnosticarea, localizarea și forma TB la momentul notificării cazului

		2007-2011		2012-2014	
Localizare	Forma	n	%	n	%
Pulmonară	Complex tuberculos primar	5	5	30	6
	Diseminată	150	16.3	84	16.7
	Nodulară	48	5.2	33	6.5
	Infiltrativă	605	65.6	318	63.1
	Fibro-cavitară	23	2.5	3	0.6
	Traheo-bronșică	8	9	7	1.4
	Sub-total	839	91	475	94.3
Extrapulmonară	Pleurezie	44	4.8	15	3
	Ganglioni limfatici intratoracici	9	98	3	0.6
	Alte forme	1	1	0	0
	Sub-total	54	5.9	18	3.6
Extrarespiratorie	Meningită	8	9	1	0.2
	Oaselor și articulațiilor	1	1	2	0.4
	Uro-genitală	2	2	0	0
	Adenopatie periferică	17	1.8	19	3.8
	Intestinală	1	1	2	0.4
	Sub-total	29	3.1	24	4.8
Total		921	100	517	100

Profilul TB 2012-2014

- Categoriile de tratament la prima evaluare:
  - ✓ 72,2% - cazuri noi
  - ✓ 19,5% - cazuri de retratament
  - ✓ 0,2% - cazuri de TB mono sau polirezistență
  - ✓ 6,0% - cazuri de TB MDR

- Metoda de depistare in baza SIME TB:
  - ✓ 78,6% - simptomatici
  - ✓ 19,8% - rezultat al screeningului
  - ✓ 1,2% - postmortem
  - ✓ 0,4% - neindicat

- 71,2% cazuri TB/HIV consultați de infecționist (în fișa de staționar sau extras și fișa de ambulator)
- 28,8%** - lipsesc însemnări de consultație a medicului infecționist

TB drog rezistentă

- ❑ 94,2% din cazurile de TB - testul de sensibilitate la medicamente (TSM) prin metoda clasică
- ❑ 65,7% prin metoda Xpert MTB/RIF,
- ❑ 47,4% prin metoda rapidă BACTEC
- ❑ 13,3% prin metode rapide moleculare

- ❑ **179 persoane sau 35,5%** drog-rezistență
- ❑ **48%** din identificați - modificare schemă de tratament TB MDR

	2007-2011		2012-2014	
	n	%	n	%
Mono	37	11.7	26	14.5
Poli	32	10.2	17	9.5
MDR	241	76.5	135	75.4
XDR	1	0.3	1	0.6
Lipsesc înregistrări	4	1.3	0	0
Total	315	100	179	100

Tratamentul TB

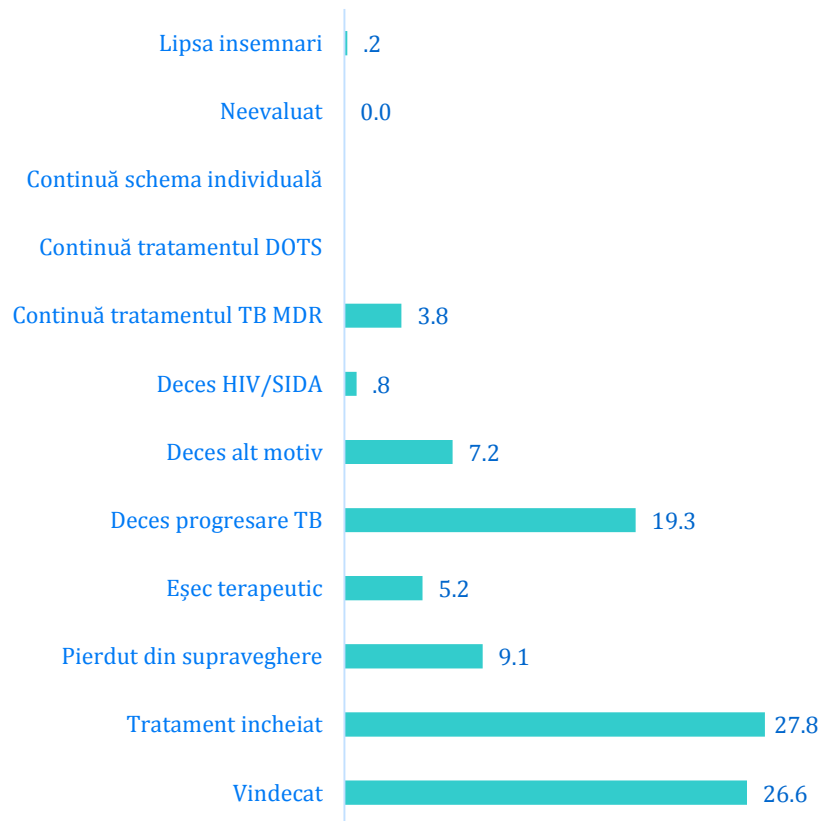
- ❑ Aproape toți au inițiat tratamentul, doar **7** cazuri cu refuz documentat
- ❑ **86,5%** spitalizați, **13,5%** în regim ambulatoriu
- ❑ Durata medie de spitalizare a fost de **100 zile**
- ❑ La primul caz **93,1%** tratament standard linia I, **5,7%** - linia II, **1,2%** - schema individuală
- ❑ **87,9%** aderența bună în staționar
- ❑ La **32** pacienți s-a modificat schema din cauza reacțiilor adverse
- ❑ **68,1%** au continuat faza de ambulator, **74,5%** cu aderență bună
- ❑ Supravegheați de AMP - **48,1%**, FP mun. - **29,8%**, FP raion - **16,7%**, alți - **5,4%**.
- ❑ **26,7%** co-trimoxazol pe toată perioada, **34,1%** periodic, **21,4%** nu au primit profilaxia PCP, **18,3%** fără însemnări

Perioada medie de timp pentru a evalua și trata TB la pacienții cu HIV și TB

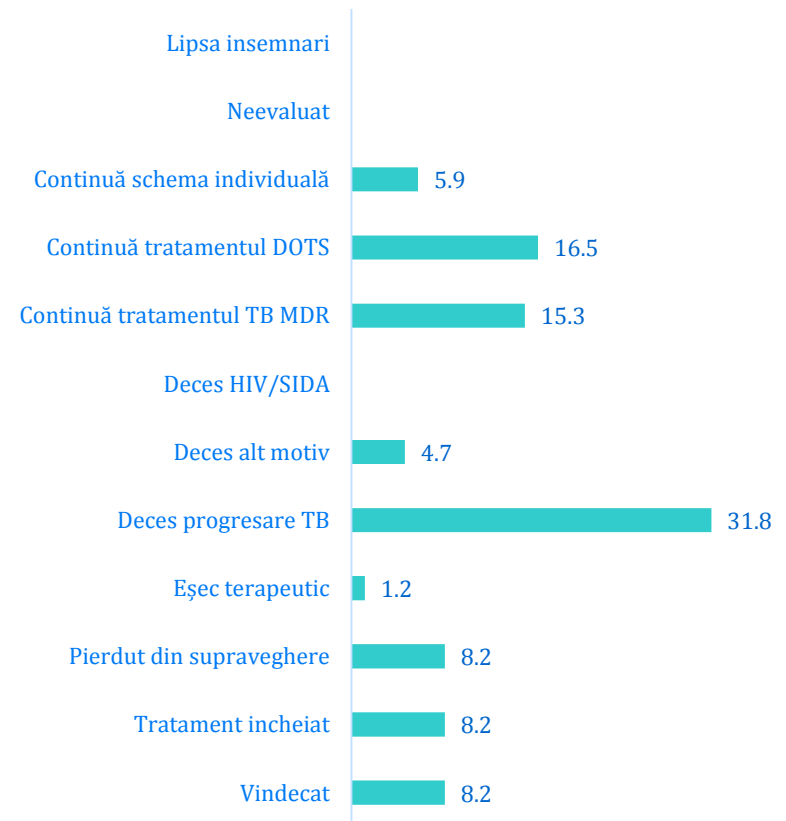
	2007-2011			2012-2014		
	n	Medie, zile	Dev. std., zile	n	Medie, zile	Dev. std., zile
Perioada de timp dintre prima suspiciune de TB și confirmarea diagnosticului TB	705	23	75	383	12	61
Perioada de timp dintre suspiciunea de TB și începerea tratamentului TB	633	28	94	377	15	63
Perioada de timp dintre încheierea fazei intensive și începutul fazei de continuare	345	11	47	280	8	26
Perioada medie de timp în faza intensivă	784	115	120	420	100	91
Perioada medie de timp în faza de continuare	407	239	151	319	253	157
Perioada medie de timp de la începutul fazei de continuare și până la abandon	49	175	171	17	153	96

Rezultatele tratamentului: prima și ultima evaluare 2012-2014

Prima evaluare (503)

Ultima evaluare (85)

Rezultatele tratamentului conform anilor

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Vindecat	14.5	16.4	17.8	11.4	14.5	27.9	27.6	24.4
Tratament încheiat	19.7	16.9	21.3	25.4	20.2	30.3	31.2	22
Pierdut din supraveghere	13.8	16.9	20.1	17.9	12.4	7.3	7.1	13.1
Eșec	19.1	15.9	10.7	3.5	7.3	4.2	3.5	7.7
Deces progresare HIV	NA	NA	NA	NA	NA	0.6	1.2	0.6
Deces progresare TB	12.5	15.4	21.3	27.4	22.3	21.2	15.3	21.4
Deces alt motive	20.4	17.4	6.5	8	8.8	8.5	10.6	2.4
Continuarea tratamentului TB	0	0	2.4	6.5	11.4	0	2.9	8.3
Lipsește date	0	0	0	0	2	0	0.6	0

Datele din baza de mortalitate

- ✓ Conform SIME TB – **199 persoane decedate 39,4%**
- Conform mortalitate CNMS -**180 persoane decedate – 35,5%**

Cauza principală a decesului			
IDC-10		#	%
A15-19	TB	42	21.1%
B20-24	HIV și SIDA	114	57.3%
C0-50	Cancere	4	2.0%
G4-6	Meningită și encefalită	2	1.0%
I0-99	Cardio-vascular and cerebro-vascular	6	3.0%
J 18,44	Pneumonie nespecificată	8	4.0%
K74, 76	Ciroză hepatică	11	5.5%
R98	Moarte în condiții neclare	2	1.0%
X 0-7 and Y0-3	Traume, intoxicații, îngheț	10	5.0%
	Total	199	100

Alte stări morbide			
A15	TB Pulmonar	3	
B18	Hepatită	1	
B37	Candidoză	1	
F10, 19	Narcomanie, substanțe psihoactive	4	
G31	Boala degenerativă a sistemului nervos	1	
I 10,25, 64	Cardio-vascular and cerebro-vascular	3	
J18	Pneumonia	3	
K70-79	Ciroză hepatică	17	

Concluzii

- ❑ Pacientii cu TB/HIV sunt partea cea mai vulnerabilă a PTHIV și în proporție mai mare sunt afectați de vulnerabilități sociale și factori de risc – cer un management al cazului social și clinic
- ❑ Majoritatea absolută aveau asociere cu utilizare de droguri pînă în 2011, aceasta a scăzut pe parcursul anilor 2012-2014 pînă la o treime, însă rezultatele nu s-au ameliorat.
- ❑ O parte semnificativă dintre pacienți sunt în afara vizorului SDMC și majoritatea apar la etape tardive ale maladiei HIV. TARV se prescrie tardiv.
- ❑ Chiar și cei aflați în vizorul SDMC nu erau evaluați pentru TB în mod sistematic comprehensiv, prevalînd screeningul verbal. 3 pacienți au primit tratament profilactic contra TB în 2012-2014
- ❑ Conclucrarea dintre cele două servicii continuă să fie nesistematică.

Concluzii

- ❑ Deși o treime a fost depistată cu MDR, mai puțin de jumătate au primit tratament TB-MDR
- ❑ Rezultatele tratamentului sunt nefavorabile, 54,5% succes la prima evaluare și 16,4% succes la următoarea reevaluare
- ❑ Mortalitatea 27,2% la prima evaluare și **39,4%** la evaluarea finală în baza de mortalitate

Impedimente identificate în baza auditului 2007-2011 valabile și în 2016

- Diagnosticul tardiv al HIV, acoperirea redusă cu TARV**
- Screening insuficient pentru TB, supraveghere clinică incompletă, nivel necorespunzător al tratamentului profilactic TB**
- Durata lungă de diagnosticare a TB, acoperire cu tratament TB-MDR insuficientă**
- Rata redusă a tratamentului în condiții de ambulator**
- Management de caz nesatisfăcător**
- Rata extrem de înaltă a mortalității**

 **END
TB**

**END
ING
HIV**

